

POSTANOWIENIE

30 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 30 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko A.Ś.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A.Ś.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 8 lipca 2024 r., I ACa 1124/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(G.N.-J.)

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 11 lipca 2022 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego A.Ś. na rzecz powoda Bank spółka akcyjna z siedzibą w W. kwotę 166.487,07 zł wraz z liczonymi od kwoty 153.533,09 zł odsetkami w wysokości 2,5-krotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego, nie więcej jednak niż dwukrotność odsetek ustawowych za opóźnienie, od dnia 21 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty – z zastrzeżeniem, że odpowiedzialność pozwanego jest solidarna z odpowiedzialnością J.Ś., H.Ś. i K.Ś. wynikającą z nakazu zapłaty z 12 czerwca

2020 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu w sprawie I Nc 36/20, oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

2. Na skutek apelacji pozwanego Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z 8 lipca 2024 r. oddalił apelację oraz orzekł w sprawie kosztów postępowania apelacyjnego.

3. Od wyroku sądu drugiej instancji skargę kasacyjną wywiódł pozwany. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, 3 i 4 k.p.c. Podniósł, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z powodu szeregu uchybień sądów *meriti* w zakresie ustaleń dotyczących skuteczności doręczenia pozwanemu ostatecznego wezwania do zapłaty wraz z informacją o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Skarżący stwierdził, że w sprawie występuje zagadnienie prawne dotyczące problemu skuteczności złożenia przez bank (kredytodawcę) oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu w przypadku umowy, w której zachodzi wielość podmiotowa po stronie kredytobiorcy i tym samym problemu powstania roszczenia o zapłatę całego zadłużenia na skutek wypowiedzenia w sytuacji, gdy nie wypowiedziano umowy kredytu wszystkim kredytobiorcom. Podał ponadto, że w sprawie zachodzi wątpliwość wykładnicza na gruncie art. 378 § 2 k.p.c. dotycząca tego, „czy w przypadku uznania przez sąd odwoławczy apelacji skarżącego za zasadną z uwagi na brak skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu, sąd odwoławczy miałby ingerować w wyrok sądu pierwszej instancji w sytuacji gdy co do pozostałych pozwanych (kredytobiorców) uprawomocnił się nakaz zapłaty, czy też uprawomocnienie się nakazu zapłaty taką sytuację wyklucza, a także czy powinien zawiadamiać ich o rozprawie apelacyjnej”. Skarżący stwierdził także, że w sprawie zachodzi nieważność postępowania z powodu niezawiadomienia współuczestników, którzy nie zaskarżyli wyroku, zgodnie z art. 387 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości

lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

5. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2, 3 lub 4 k.p.c., uzasadniająca przyjęcie skargi do rozpoznania.

6. W kwestii oczywistej zasadności skargi jako przyczyny kasacyjnej należy zwrócić uwagę, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w tym zakresie wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzenia wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywiście naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczególności czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego

przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której spowodowało ono wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie SN z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12). W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, iż w przypadku powołania się na przyczynę kasacyjną, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinny zostać wskazane konkretne przepisy, które miały zdaniem skarżącego zostać naruszone w sposób kwalifikowany oraz zawarty wywód zawierający argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienia SN: z 24 października 2024 r. I CSK 2370/24; z 3 kwietnia 2025 r., I CSK 3077/24; z 18 września 2025 r., I CSK 1704/24, i z 3 lutego 2026 r., I CSK 3008/25).

7. Skarżący nie uczynił zadość powyższym wymaganiom. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skarżący nie wskazał wprost, jakie przepisy zostały naruszone przez sąd odwoławczy w sposób rażący, przesądzając o oczywistej zasadności skargi. Skarżący podnosi natomiast szereg zarzutów względem ustaleń dokonanych przez sądy *meriti*, dotyczących kwestii skutecznego doręczenia pozwanemu ostatecznego wezwania do zapłaty wraz z informacją o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Skarżący twierdzi, że po pierwsze, sąd odwoławczy nie odniósł się do zarzutów apelacyjnych pozwanego w powyższym zakresie; pod drugie, że ustalenia w tej kwestii sądów obu instancji są ze sobą częściowo sprzeczne, po trzecie, że wypowiedzenie umowy było nieskuteczne, gdyż zostało przesłane na adres, pod którym nie mieszka, a brak było podstaw do przyjęcia fikcji doręczenia. Skarżący nie przedstawił jednak przekonujących argumentów na dopuszczenie się przez sądy *meriti* w powyższych kwestiach uchybień przesądzających o oczywistej zasadności skargi. Skarżący w sprawie skuteczności doręczeń kwestionuje podstawy do zastosowania domniemania w rozumieniu art. 231 k.p.c. i fikcji doręczeń, odwołując się do przepisu art. 138 k.p.c. (powołuje błędnie art. 139 k.p.c.). Twierdzenia te jednak

nie przekonują. W sprawie nie chodziło w istocie o kwestię udowodnienia faktycznego doręczenia korespondencji adresatom i wykorzystania w tym celu domniemania faktycznego, ani też o stwierdzenie podstaw do uznania za skuteczne doręczenia do rąk innego domownika wg przepisów art. 138 k.p.c. (należy tu zwłaszcza zwrócić uwagę, że regulacja art. 138 k.p.c., do której skarżący się odnosi, dotyczy doręczeń pism w postępowaniu cywilnym, nie zaś doręczeń między stronami stosunku cywilnoprawnego). W niniejszej sprawie sądy trafnie oceniały skuteczność doręczeń na podstawie regulacji w tej kwestii zawartych w umowie kredytu (art. 8.01 ust. 1), w której strony ustaliły adresy stron do doręczeń. Na tej podstawie sądy uznały, że doręczenie było skuteczne niezależnie od tego, czy adresaci pod podanym w umowie adresem do doręczeń mieszkali, ponieważ kredytobiorcy nie zgłosili zmiany adresu do doręczeń. Brak argumentów za tym, iż stanowisko to jest błędne, a tym bardziej, że błąd ma charakter kwalifikowany przesądzający o oczywistej zasadności skargi. Ponadto, wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Apelacyjny wyjaśniając swe stanowisko w powyższej kwestii (k. 367v) odniósł się tym samym do zarzutów apelacyjnych pozwanego.

8. Sformułowane przez skarżącego zagadnienie prawne dotyczy problemu skuteczności złożenia przez bank (kredytodawcę) oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu w przypadku umowy, w której zachodzi wielość podmiotowa po stronie kredytobiorcy i tym samym problemu powstania roszczenia o zapłatę całego zadłużenia na skutek wypowiedzenia w sytuacji, gdy nie wypowiedziano umowy kredytu wszystkim kredytobiorcom. Zagadnienie to przede wszystkim odrywa się od ustaleń dokonanych przez sądy *meriti*, które uznały, że umowa została skutecznie wypowiedziana obu kredytobiorcom, co zaś kwestionuje skarżący. Skarżący w istocie formułuje zagadnienie, którego rozstrzygnięcie miałoby znaczenie tylko w razie uznania skuteczności zarzutów kasacyjnych. W świetle jednak utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego istotne zagadnienie prawne nie może być ujęte w taki sposób, by stawało się aktualne dopiero w razie trafności zarzutów skargi (uznania, że wypowiedzenie umowy względem pozwanego nie było skuteczne). W innym razie związek między potrzebą rozstrzygnięcia danej kwestii a wynikiem postępowania kasacyjnego miałby charakter warunkowy, uzależniony od kierunku oceny zasadności poszczególnych

zarzutów. Jednakże na etapie orzekania o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest dopuszczalne wyprzedzające badanie skuteczności podstaw kasacyjnych i stwierdzanie na tej podstawie, że wystąpiła przyczyna kasacyjna z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (zob. postanowienia SN: z 15 października 2020 r., V CSK 153/20, z 26 września 2022 r., I CSK 1273/22, i z 15 września 2023 r., I CSK 4360/22; z 18 lipca 2024 r., I CSK 1677/24, i z 25 lipca 2024 r. I CSK 2361/23). W związku z tym tak sformułowanie zagadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i nie może być podstawą przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

9. Podobny charakter ma wskazana przez skarżącego wątpliwość wykładnicza (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Skarżący twierdzi, iż zachodzą poważane wątpliwości interpretacyjne na gruncie art. 378 § 2 k.p.c., dotyczące tego, „czy w przypadku uznania przez sąd odwoławczy apelacji skarżącego za zasadną z uwagi na brak skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu, sąd odwoławczy miałby ingerować w wyrok sądu pierwszej instancji w sytuacji gdy co do pozostałych pozwanych (kredytobiorców) uprawomocnił się nakaz zapłaty, czy też uprawomocnienie się nakazu zapłaty taką sytuację wyklucza, a także czy powinien zawiadamiać ich o rozprawie apelacyjnej”. Zgłoszona wątpliwość interpretacyjna ma świetle stanu sprawy charakter hipotetyczny w tym sensie, iż miałyby znaczenie dla sprawy tylko w razie uprzedniego przesądzenia skuteczności zarzutów kasacyjnych. W konsekwencji przedstawiony przez skarżącego problem związany z wykładnią określonych unormowań należy uznać za niepozostający w związku z realiami sprawy. Związek między potrzebą wykładni przepisów prawa, jako przyczyną kasacyjną, a wynikiem postępowania kasacyjnego nie może mieć warunkowego charakteru, uzależnionego od trafności poszczególnych zarzutów kasacyjnych. W innym razie już na etapie orzekania w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania konieczne byłoby dokonanie wyprzedzającego badania zasadności podstaw kasacyjnych (zob. postanowienie SN z 19 września 2023 r., I CSK 4783/22). Z tego względu podniesiona przez skarżącego wątpliwość interpretacyjna nie spełnia wymogów wynikających z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

10. Ostatnia wskazana przez skarżącego przyczyna kasacyjna, tj. nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), pozostaje w związku

z podniesioną wątpliwością wykładniczą. Skarżący twierdzi, że w sytuacji obowiązku zastosowania przez sąd art. 378 § 2 k.p.c. w sprawie może zachodzić nieważność postępowania z powodu niezawiadomienia pozostałych pozwanych o rozprawie. Sąd Najwyższy nie dostrzega jednak podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania na podstawie art. 379 k.p.c. już z tego tylko powodu, że brak w sprawie wystarczających przesłanek do stwierdzenia, że nie doszło do skutecznego wypowiedzenia pozwanemu umowy kredytu. W konsekwencji nie aktualizuje się stan faktyczny, na gruncie którego mógłby powstać problem podniesiony przez skarżącego jako przyczyna nieważności postępowania.

11. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Krzysztof Grzesiowski

(G.N.-J.)

[SOP]